

Ton Notten

Studietijd en promotie

Ton Notten (1946) studeerde, na drie jaar Theologie, van 1969 tot 1975 Andragologie aan het IWA. Hij promoveerde in 1988 bij prof. dr Wilfried Gottschalch op het proefschrift *Rationaliteit en het schone streven*, aan de Universiteit van Amsterdam.

Loopbaan

Ton Notten heeft veertig jaar lang het hbo en de universiteit tegelijk gediend. Naast zijn professoraat, sinds 1998, bij de Vrije Universiteit Brussel (Vakgroep Sociale en Culturele Agogiek) werd hij in 2002 benoemd als lector bij de Hogeschool Rotterdam met de leeropdracht Opgroeien in de Stad. Van 1974 tot 1993 was hij medewerker aan de Universiteit van Amsterdam, Vakgroep Andragologie, en van 1975 tot 2002 tevens studieleider en docent Sociale Pedagogiek aan het Nutsseminarium voor Pedagogiek (tegenwoordig opgenomen in de Hogeschool van Amsterdam), bij de opleidingen MOA (vandaag: bachelor) en MOB (master). Hij was hoofdredacteur van het *Tijdschrift voor Agologie* (1976-1988; tegenwoordig is TvA het open access journal *Social Intervention*). Hij is medeoprichter en redacteur van het Vlaams-Nederlandse tijdschrift *Ruimte en Maatschappij* (2009 tot heden), en sinds 2000 redacteur van *Pedagogiek in Praktijk Magazine* waarvoor hij zijn vaste column (Mieren) schrijft. Vanaf 1993 was hij voorzitter van de Vereniging tot Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP), en sinds zijn aftreden in 2011 is hij erelid van die vereniging.

Ton Notten is een van de oprichters van de jaarlijkse Kohnstamm lezing, eind maart, in de Aula van de UvA. En samen met Wim Pijbes, toentertijd directeur van de Rotterdamse Kunsthal, vormde hij het Pietje Bell-presidium dat samen met *NRC Handelsblad* de jaarlijkse Pietje Bell-lezing organiseerde.

Inhoudelijk lag zijn onderwijs- en onderzoeksbelangstelling tot 1992 vooral bij de Theoretische en historische andragologie, daarna bij Urban education, oftewel het grootstedelijk onderwijs- en jeugdbeleid – in Nederland, Noord-West-Europa en de VS.

Hij maakt sinds 1996 deel uit van het Copenhagen Forum dat de verwantschappen tussen Masteropleidingen Public Administration en Business Administration in de deelnemende landen onderzoekt.

Huidige werkzaamheden

Na zijn pensioen, in 2011, werkte Ton Notten nog drie jaar door als senior-lector Opgroeien in de stad bij de Hogeschool Rotterdam. Hij blijft onder andere Lid van het Curatorium van de Kohnstamm leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam, lid van het bestuur van de Vereniging Cosmicus en lid van de Raad van Advies van het Comenius Museum te Naarden. Al enkele jaren geeft hij in Amsterdam UrbEd-cursussen in het kader van de Vereniging Kring Andragologie van de UvA. Hij doet tevens onderzoek naar en verzorgt lezingen over de 'nadagen' van de verzorgingsstaat ('participatiesamenleving'). Het thema 'Krimpregio's en educatie/onderwijs' heeft tevens zijn belangstelling. Hij werkt aan een historio-, regio- en autobiografie van 'zijn' Achterhoek.

Publicaties

Ton Notten publiceerde bijna 400 wetenschappelijke, beroepsgerichte en opiniërende artikelen en boeken. In zijn boek *Overleven in de stad. Inleiding tot sociale kwaliteit en urban education* (2004, 2010) problematiseert hij het hedendaagse opgroeien in steden, inclusief het onderwijs en de jeugdzorg. In de loop van de jaren redigeerde hij een aantal boeken over dit onderwerp, zoals *Een omgekeerd generatieconflict? De jeugd verdient de toekomst* (2006) en *De lerende stad. Het laboratorium Rotterdam* (2008). Bij gelegenheid van zijn afscheid in Rotterdam verzorgden zijn collega's (redactie: Joop Berding en Toby Witte) de bundel *Opgroeien in Rotterdam. Tegendraads onderzoek in een grote stad*. In 2012 publiceerde Ton Notten zijn *Vleermuisouders en andere essays over het opgroeien in de stad*, en in hetzelfde jaar redigeerde hij, samen met collega-lector Frans Spierings, *Zorgen om de jeugd. Tussen paniek en passende voorzieningen*. Het boek *Overleven in de stad* geeft een aardige indruk van de kijk van Notten daarop. Steeds meer mensen wonen in steden, en kinderen groeien erin op. In tal van opzichten verschillen steden van de landelijke omgeving. In grootte, maar ook fysiek, sociaal, cultureel en in economisch opzicht, en naar de samenstelling van de bevolking. Het eerste deel van het boek werpt een licht op metropolen in de VS en Europa. Wat betekenen (over)leven en opgroeien in de stad? Het harde stadsleven komt ter sprake, de globale achtergronden en de gevolgen voor elke generatie, en de smetvrees van sociale professionals. In het tweede deel gaat het om kwesties dichterbij huis. Hoe ontwikkelde het opvoedings-, onderwijs- en jeugdbeleid zich in de voorbije decennia? En: gaat er niets boven gedeelde schoolklassen in de stad? Waarom verhardt de aanpak van

allochtone jongeren tegenwoordig? Grote steden zijn multicultureel, maar wat moeten we vandaag met de interculturele relatiesleutelaars die twintig jaar geleden zo in tel waren? Het 300 pagina's dikke boek *Vleermuisouders* wil docenten, gevorderde studenten en jeugd- en onderwijsprofessionals, viervoudig en didactisch verantwoord, inleiden in grote-stad-sores-en-mogelijkheden. De metafoor die Ton Notten hierbij gebruikt is die van het nest schalen dat onze (groot)moeders in de keukenkast hadden staan. Het eerste deel draait om alledaagse, herkenbare opgroei- en opvoedingsgebeurtenissen (en idem -zorgen), het tweede om instituties en organisaties, het derde behandelt de geschiedenissen en het beleid daaromtrent. De vierde, de 'buitenschaal' dus, bevat hoofdstukken over praktijken en inzichten omtrent het hso (hoger sociaal-agogisch onderwijs, hbo) en tevens de afscheidsredes die Ton Notten in 2011 uitsprak in Rotterdam en Brussel.

Zorgen om de jeugd is het resultaat van een onderzoeks- en schrijfproject met twintig collega's van verschillende disciplines en beroepen. Het boek (bijna 400 pagina's) valt uiteen in twee delen: de opgroei- en opvoedingsproblemen van zo'n 10% van de jeugd, en de meer of minder geslaagde steun die landelijke en lokale overheden en hun instituties bieden. Een vooruitblik op de mega-transities die jongeren én hun lokale voorzieningen met ingang van 2015 wacht(t)en.

Enige publicaties uit de afgelopen jaren

Andragologie – idealistisch positivisme? De actualiteit van Hans Vaihinger. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2015, 24, 4, 58-65.

<https://www.journalsi.org/47/volume/24/issue/4/>

Teaching, Researching and Innovation: an Appetising Programme. *Teaching Public Administration*.

<http://tpa.sagepub.com/cgi/reprint/0144739415598366v1.pdf?ijkey=F38JKofIIDg9XWH&keytype=finite>

Ontploft de jeugdzorg in Nederland? *De Cascade*, 12, 1, 2015, 12-16.

http://www.cosmicus.nl/2015/wp-content/uploads/2015/04/Cascade30_april.compressed.pdf

Amsterdam Bijlmermeer, twaalf eeuwen ruimte en maatschappij, of: leve de complementariteit! *Ruimte & Maatschappij*, 2015, 7, 3, 66-81.

Çelik, G. & A.L.T. Notten, The Exodus from the Netherlands or Brain Circulation: Push and Pull Factors of Remigration among highly educated Turkish Dutch. *European Review*, 2014, 22, 3, 403-413. http://journals.cambridge.org/repo_A92lqdHo

Van volkshogeschoolbeweging naar participatiesamenleving, en terug? [Bespreking van Maarten van der Linde & Johan Frieswijk. *De volkshogeschool in Nederland, 1925-2010*. Hilversum: Verloren, 2013] *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2014, 23, 1, 127-143.

<http://www.journalsi.org/index.php/si/article/view/URN%3ANBN%3ANL%3AUI%3A10-1-116077>

De participatiesamenleving kan niet zonder volwasseneneducatie. *De Cascade*, 11, maart 2014, 10-13. http://www.cosmicus.nl/images/Cascade26_editiemaart.pdf

- De transitie van zorg en welzijn naar de gemeenten. Juan Lois Vives, man van zijn tijd en ver daarna? *De Cascade*, 11, 2014, 14-17.
<http://www.cosmicus.nl/images/Cascade29.compressed.pdf>
- Ook onderwijs in krimpregio's kan beter. *Sociale vraagstukken*, mei 2014.
<http://www.socialevraagstukken.nl/site/2014/05/14/ook-onderwijs-in-krimpregios-kan-beter/>
- Krimpregio's in stad en land? Nieuwe uitdagingen voor onderwijs en educatie. *De Cascade*, 11, juli 2014, 10-13. <http://www.cosmicus.nl/images/Cascade27.pdf>
- Uit de comfortzone van de huidige economie ... naar een echte lerende economie? [Bespreking van WRR-rapport Naar een lerende economie] *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2014, 23, 4, 74-83.
<http://www.journalsi.org/index.php/si/article/view/426/358>
- Leve de horizontale planning! Het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid. *Ruimte & Maatschappij*, 2013, 5, 2, 81-86.
- Van volkshogeschoolbeweging naar participatiesamenleving, en terug? *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2014, 23, 1, 127-143.
- Public Management and Leadership. Lasagna-models in Training for educational Management. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2014, 23, 1, 144-148.
- Researching, Teaching and Professional Development – how to build Quality and Reflection into our MPA-Programs? *Teaching Public Administration*, 2013, 31, 1, 69-80.
- Obligatory: a Malone Note for Education. In: Gijs Verbeek & Ben Smit (Eds.), *Just Education. Closing Act Professoriate Petra Ponte Behaviour and Research in educational Praxis*. Den Haag: Boom|Lemma Uitgevers, 2012, 35-38.
- Drie keer Margaretha. [Besprekingen van Jos Palm, Moederkerk, Agnes Amelink, De gereformeerden, en Gerard Mostert, Marga Klompé] *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 2012, 21, 4, 76-88.
- Kunnen stenen opvoeden? Pedagogische kanttekeningen bij wijkherstructurering in Rotterdam. In: Nico Broer, Hans De Deckere, Ton Notten & Jos Stakenborg (red.), *Grenzeloze opvoeding. Pedagogiek tussen wetenschap en praktijk*. Amsterdam: VBSP, 2011, 15-30.
- Politici, stop met het vingertje en zorg dat probleemjongeren professionele hulp krijgen. *Opinie & Debat. NRC Handelsblad*, 22/23 maart 2008, 15.
- From Multiculturalism to social Panics? New Challenges for Education and Teacher Training. Key-note Lecture. In: N. Engels & A. Libotton (eds.) *Teacher Education, facing the Intercultural Dialogue. Proceedings of the 33rd Annual Conference of the Association for Teacher Education in Europe*. Brussels: ATEE, Vrije Universiteit Brussel, 2008, 148-164.
http://www.atee1.org/uploads/proceedings_atee_2008_final.pdf
- De brede school tussen onderwijsvernieling en onderwijsvernieuwing, of: wat kunnen magneetscholen en schooladoptie ons leren? [Openbare Les Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA)] In: P. Mahieu (red.) *Onderwijsvernieuwing en samenwerking in een grootstedelijke context*. Cahier 4 voor onderwijsvernieuwing en samenwerking. Antwerpen: Universiteit Antwerpen etc., 2006, 11-32.
- Armoede: eigen schuld dikke bult. *Deviant, tijdschrift tussen psychiatrie en maatschappij*, 2006, 13, nr 49, 22-23.
- Researching, Teaching and professional Development – Contributions to Improving Social Quality. *Boston University Journal of Education*, 186, 2006, 1, 47-64.

Waarom raast dat volk zo? Theodore Dalrymple en het opgelegde vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid.' *Sociale Interventie*, 15, 4, 2006, 27-32.

Babyluik. *NRC Handelsblad*, 14 juli 2003, 7.

<http://www.nrc.nl/handelsblad/2003/07/14/babyluik-2-7646573>

Houdt opvoeders op afstand! De Pietje Bell-lezing 2003. In: H.J.A. Hofland: *Een jeugd in Rotterdam*. Rotterdam: Kunsthal, 2003, 7-11.

'Nederland verdient Máxima! Een kleine sociale psychologie van het vaderlandse onbehagen. *NRC Handelsblad*, 31, 17 februari 2001, 7.

http://vorige.nrc.nl//geslotendossiers/koninklijk_huwelijk/meningen/article1562970.ece/Nederland_verdient_Maxima

Een complete publicatielijst is opvraagbaar via a.notten@tip.nl